

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Криворучко В.О. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна*)

Реформування української системи освіти тісно пов'язане з корінними змінами у всіх сферах громадського життя. Перехід до ринкових відносин викликає необхідність підвищення якості професійної освіти, більш високого рівня кваліфікації та забезпечення конкурентоспроможності фахівця вже на початку його життєвого шляху. Саме висока професійна підготовка стає фактором соціального захисту людини в нових економічних умовах.

Відбулася якісна зміна соціальної значимості юриспруденції. Юридична професія стала однією з найбільш престижних. Водночас кроки з реформування юридичної сфери у державі обмежуються галуззю законодавства та перебудовою юридичної практики. Ефективність реформування як у правовій сфері, так і в масштабах усього суспільства безпосередньо залежить від рівня кваліфікації юридичного корпусу держави.

Нині за кількістю правників Україна випереджає США, (особливо чисельністю закладів вищої юридичної освіти). Проте сама якість освіти значно відстає від глобальних тенденцій розвитку суспільства, від потреб формування вільної особи в умовах демократизації суспільства.

На сьогодні стає все більш очевидним необхідність розробки заходів щодо структурної адаптації національної освітньої політики до нових норм та стандартів європейського та світового освітнього простору. Це вимагає необхідності визначення, гармонізації та затвердження принципово нового нормативно-правового забезпечення в галузі освіти з урахуванням вимог міжнародної та європейської систем стандартів та сертифікації.

Дедалі більше проявляється така серйозна проблема, як недостатня відповідність освітньої юридичної сфери характеру і змісту українських реформ. Спроби модернізувати юридичну освіту на всіх рівнях за рахунок введення в навчальні плани окремих навчальних дисциплін або збільшення обсягів тільки призвели до перевантаження студентів. Це позбавило їх можливості поглиблювати свої знання самостійно, здобувати навички самоосвіти протягом усього життя. Перевантаження студентів регламентовано аудиторною роботою. В навчальних закладах ще не прижився культ знань, що істотно, з огляду на високий рівень фахової юридичної освіти, допомагає випускникам знаходити свою нішу на ринку праці. Головне завдання полягає у постійній адаптації змісту вищої юридичної освіти через освітні і професійні програми до потреб суспільства.

Досвід модернізації системи освіти в Україні показав, що якість вищої освіти визначається передусім якістю стандартів освіти та професійної підготовки, інфраструктурами внутрішнього й зовнішнього середовища, рівнем управління навчальним закладом.

Здійснено заходи щодо розробки та впровадження системи стандартів вищої освіти, які спрямовані на забезпечення вищими навчальними закладами єдиних підходів щодо оцінювання якості освітньої діяльності та якості вищої освіти незалежно від їх типів, рівнів акредитації, форм власності. Система стандартів включає: державний стандарт вищої освіти, галузеві стандарти вищої освіти, стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів. Державні стандарти вищої освіти забезпечують не тільки європейський рівень формування освіти та вироблення професійних навичок, а й виховання гармонійно розвиненої, соціально-активної, толерантної людини з високими духовними цінностями, яка здатна до саморозвитку та самовдосконалення.

Проблемним є впровадження стандартів, що повинні стати не тільки засобом забезпечення державних гарантій щодо якості вищої освіти на фундаментальному рівні, а й гарантом забезпечення максимальної варіативності і структури підготовки з тим, щоб оперативно реагувати на зміну пріоритетів на ринку праці. Адже центральною ідеєю є підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в цілому та кожного вищого навчального закладу зокрема.

Якість науково-педагогічних кадрів відіграє визначальну роль в умовах трансформації суспільства до нових соціально-економічних відносин. Завдання, які виконують юридичні вищі навчальні заклади, мають високий рівень складності. Отже, це вимагає від науково-педагогічного персоналу не тільки високого рівня компетентності, а й волі займати передові позиції, виходячи з етичних цінностей відповідно до вимог якості.

Політика забезпечення якості потребує створення ефективної системи відбору науково-педагогічних кадрів на основі їх здібностей і вміння здійснювати навчально-виховний процес.

Тенденції та проблеми в системі вищої юридичної освіти дозволяють окреслити п'ять напрямів, а саме: відповідність вищої юридичної освіти сучасним вимогам, зміст освіти, якість освіти, фінансування та управління, співробітництво та соціальне партнерство.

Система вищої освіти України стає сьогодні все більш відкритою, гнучкою, здатною до саморозвитку співвідносно до світових моделей, враховує потреби сучасності, зберігаючи національні особливості і позитивні надбання вітчизняних освітянських та наукових шкіл. Отже, базовою стратегією розвитку системи вищої освіти є систематичне підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.